

SLOVENSKI PRIMOREC

UREDNIŠTVO in UPRAVA v Gorici v ulici
Orzoni šte. 38 — Cena oglasom po dogovoru.
Odpri vsak delavnik od 10. - 12. ure

KATOLIŠKI TEDNIK

IZIDE VSAK ČETRTEK

Poštni čekovni račun št. 11/5092

Leto III. Štev. 1

GORICA DNE 2. JANUARIJA 1947.

Cena L. 5.—

NOVO LETO 1947 DVE NAJVAŽNEJŠI SKRBI

v našem življenju

1. Ob prelomu 1946-1947 so po vzdignili svoj glas v deželi grobovi. Jave v Brdih — in te niso največje! — govore strašno govorico, da je na primorski zemlji pod geslom narodno-osvobodilnega boja v letih 1942-1946 vladal grozovit bratomor. Pričajo, da je na tej kulturni zemlji med visoko izobraženim in miroljubnim ljudstvom s strani s pomočjo ljudi sejali ljudsko sovražstva, osebnega maščevanja in medsebojnega krvavega obračunavanja. — Našli so po jamah telesne ostanke pomorjenih Slovencev, med njimi tudi šentnaverskega vikarja g. Obida.

2. Ob prelomu leta trepečejo srca mnogih zavednih Slovencev naše dežele. Bliza se podpis mirovnih pogodb in priključitev velikega dela naše dežele Jugoslaviji. Pa na mestu da bi vse ljudstvo pripravljalo slovesen sprejem bratomor, katerih je četrto stoletja hrepelo, se danes prenekateri ogleduje, kam bo pred novim gospodarjem bežal, da bi rešil sebi in svojim vsaj življenje. Od satana vsejana ljudjaka sovraštva še vedno bohotno cvete po naših vaseh in groznje jam in grobov še vedno odmevajo po naših nasladih. Bratje grozijo bratom s pomorom in pokončanjem. Vzrok strahu leži globoko v človeški in krščanski duši vernega katoliškega Primorca, leži v vprašanju: *bom li smel biti Kristusov tudi v novi državi? Bodo li moji otroci še smeli ostati to, kar so po sv. krstu postali, otroci božji? Kako dolgo? Tragika nad vse tragike!*

Ali se novi gospodarji Jugoslavije ne zavedajo odgovornosti pred Bogom in nepristransko sodbo zgodovine, da so povzročili to tragiko, in sicer prav sedaj, ko ves svet govori o človeških svoboščinah tiska, besede, veroizpovedi i. t. d.?

Ali jih usoda voditelj v narodov, ki so hodili po tej poti, ne plaši?

3. Pa ob letošnjem novem letu je še tretje gorje, s katerim satan moti prav posebno te dni ubogo človeštvo. Po večini dežel vzhodne srednje in še tudi južne Evrope — glasi po časnikih, radiu in po shodnih bojnih kliče proti katoliški Cerkvi in cerkvenim pastirjem duš. Satan ne priznava nikomur, ne značajnim vernikom ne duhovnikom ne škofom ne papežu. Skrivnostno Kristusovo telo — občestvo vernikov — je spet enkrat na Oljski gori in poslušaj iz Gospodovih ust napoved: »Vsi se boste to noč pohujšali, zakaj pisano je: Udaril bom pastirja in ovce se bodo razkropile.« (Mt. 14, 27).

Zato nam Petrov naslednik Pij XII. kliče iznad Petrovega groba: *Treba se je katoličanom odločiti ali za Cerkev ali proti njej. Srednje poti ni.*

Primorci, zavedajmo se, da je Gospod takoj po napovedi pohujšanja dostavil: »Ko bom vstal, pojdem preč vami v Galilejo.« (Mt. 24, 28). Držal je obljubo. Tako bo tudi v Cerkvi, zasramovani in morjeni, Kristus znova vstal. Satan bo zmagal samo nad slabimi. Junaki bodo šli rajši v pregnanstvo ali smrt kot proč od Cerkve.

4. Torej v znamenju sovraštva med brati, trepetu pred brati in odpadu suhih vej od sv. Cerkve začnemo novo leto 1947.

Glohoko vernega katoličana, božjega otroka, vse to ne bo zbegalo. Čista vest in neustrašeno srce nam je najboljše zdravilo zoper vsa ta gorja, ki so le zunanja, kratkotrajna, minljiva. Božja Cerkev stoji že skoro 2000 let in bo stala do konca sveta.

Vsak človek visi na svoji življenjski veji, katero neutrudljivo gloda črv časa, dokler se veja ne poslede ne odlomi in bednega človeka zvrne v nenasično žrelo smrti. Neverjetno, toda resnično je, da ljudje sicer svojo usodo poznajo — in nekateri vrhu tega še vedo, da se vsak dan odlomi do 150.000 življenjskih vej —, vžle temu pa z neko otopelo brezbriznostjo ližejo tisto malo medu, ki ga na svoji namamljeni veji morejo izslediti, kar jih tako omamlja, da docela pozabljajo pravo resničnost. Čeprav to življenje samo na sebi ni vredno življenja, mu ljudje vendarle posvečajo vso skrb, dočim na neizbežno selitev na drugi svet skoro ne mislijo, kaj šele, da bi se nanjo resno pripravljali — dasi bo treba tam trajno ostati in je zagradel usode v onem svetu za vsakega človeka izjemno važna.

Kdor noče varati samega sebe, marveč presoja stvarnost tako, kakršna je v resnici, mora priti do spoznanja, da zanj ne more biti bolj potrebne skrbi, kakor je priprava na takšno smrt, ki vodi v srečno večnost.

Po načelu, da je treba svojega bližnjega ljubiti kakor samega sebe, hkrati sledi, da moramo tudi ostelim ljudem pomagati k srečni smrti, zlasti tistim, ki so že prišli na vrsto. Zato ni nujnejšega in plemenitejšega dela usmiljenja, nego je vsakodnevna pomoč umirajočim. — Cerkev je že zdavnaj krátko in razločno združila obe ti skrbi v molitvi: »Sveta Marija, Mati božja, prosí za nas grešnike zdaj in ob naši smrtni uri!« Samo mi se navadno tega ne zavedamo.

O skrbi za lastno srečno smrt

Vsakdo si mora biti popolnoma jasen, da je obsojen na smrt. To, da ne ve kdaj, kje in kako se bo smrtna obsodba izvršila, je samo navidezna olajšava, ki pa dejansko nevarnost samo povečuje, kajti tako marsikoga zasači smrt povsem nepripravljenega; saj kadar kdo ve, kdaj bo usmrčen, se more dobro pripraviti. Biti vselej pripravljen za morebitni odhod v večnost, imeti zmerom vse račune z Bogom v redu, to je največja močnost življenja. Radi človeške slabosti ni lahko v tem stanju vedno vztrajati. Toda potrebno je, in sicer bolj ko vse drugo; kajti kaj korist človeku, če si ves svet pridobi, a svojo dušo pogubi. Če bi obstajala samo možnost pekla, bi moral vsak razborit človek vse storiti, da se izogne temu nesrečnemu kraju večnega gorja, kjer ogenj bolečin ne ugasne; toda njegov obstoj je *vera resnica*, na katero je naš Odrašenik nemalo kratkarsko opozarjal. Ako ljudje priznavajo ali ne, pekel je in bo obstal, dokler Bog čstane Bog. Zategadelj je vsakdo, če iz ljubezni do samega sebe dolžan skrbeti, da nikdar ne pretrga prijateljstva z Bogom: s smrtnim grehom; če se mu je pa to vendarle primerilo, mora takoj od vsega sica obžalovati, da je razžalil svojega predobrega Očeta. Že tako si človek zagotavlja srečno smrt, ki odpira nebeška vrata.

»Ne bojte se tistih, ki umore telo, duše pa ne morejo umoriti; bojte se marveč tistega, ki more dušo in telo pogubiti v pekel.« (Mt. 10, 28).

»Na -vetu boste imeli stisko; ali zaupajte, jaz sem svet premagal.« (Jan. 16, 33).

UREDNIK

Skrb za umirajoče

Ker je od stanja duše v trenutku smrti vse závisno in ker je torej skrb za srečno smrt najbolj važna, tudi svojemu bližnjemu ne moremo izkazati večje dobrote, nego da mu pomagamo umreti v milosti božji. Naš bližnji je pa vsak človek, a na svetu umirajo ljudje hitreje nego udarjajo sekunde; tako da mora vsak dan do 150.000 duš stopiti pred božjega Sodnika. Spričo te neprestane usodne selitve duš, ki se morajo nasilno poslavljati od svojih teles in odhajati v večnost, zares nihče ne bi smel ostati brezbrizni ob strani, marveč prav vsakdo bi moral z molitvijo čim več pomagati tem dušam, ki so usmiljenja najbolj potrebne. — Čestokrat nam priporočajo molitev za spreobrnjenje grešnikov; saj je Jezus sam na križu najprej molil za tiste, »ki ne vedo, kaj delajo«. Toda kateri grešniki so v večji nevarnosti ko oni, ki so že neposredno pred prepadom? Kateri so v večji stiski in bolj potrebni pomoči od onih, katerim pripravi čas? — Prav tako se o pravičnem vencem priporoča pomoč dušam v vseh. Nekateri menijo, da je molitev za te duše še bolj umestna ko ona za spreobrnjenje grešnikov, ker da je revež, ki sam ne more delati, bolj potreben in vreden milosti, ko oni, ki bi si lahko sam pomagal. Toda kakor klič, duše v vseh so sicer v hudem trpljenju, vendar so rešene in po zadostnem očiščevanju pojdejo v nebesa. Kdor pa preživlja zadnje trenutke svojega življenja, zlasti če

morda tega niti najmanj ne sluti, je še zmerom na nevarnem razpotju. Satan nepenja vse moči, da bi izvojeval zadnjo, odločilno bitko.... Kako odlično delo krščanskega usmiljenja je, tem slabotnim, pogostoma čisto zbeganim, prestrašenim dušam, ki so v tako silni nevarnosti, izprostiti milost popolnega kesanja, katero jih bo rešilo. Čeprav bi imele slediti najtežje in najdaljše vice, bodo take duše vendar zveličane. Nobenega dvoma ni, da bodo znale svojim rešiteljem biti hvaležne. Zato tem bolj trkajmo na usmiljeno Srce Odrašenikovo in neprenehoma prosimo: »Božje Srce Jezusovo, reši umirajoče!«

Kako se bo razvijalo v svetu življenje v novem letu, nam je zastrto z zavoso neoprodne skrivnosti, in lahko samo kaj malega ugibamo. Prav gotovo pa se bo tudi to leto utrvalo vsaj 50 milijonov človeških življenj (katera bo verjetno zamajalo še nekaj več novorojenčkov, podobno kakor se izmenjujejo strazhe... Morda tudi marsikdo od nas že letos pride na vrsto. Če tokrat še ne, pa malo kasneje. Gotovo je le, da bo prav vsakdo tako gotovo, kakor je prišel, tudi odšel; in kakor ima leto rojstva, bo imelo tudi smrti. Nesmiselno je, si prikrivati resnice. V življenju smo le popotniki v spreduzu umirajočih... — Toda to naše romanje skozi ta svet la ni odveč, kajti pred nas je Stvarnik v svoji dobroti postavil vzvišen cilj: nebesa. Ta izvojujmo sebi in drugim, izkoriščajoč dragoceni čas, ki nam ga božja potrpežljivost še daje! Molimo trajno za svojo srečno smrt in za umirajoče! Sveta Marija, Mati božja, prosí za nas grešnike zdaj in ob naši smrtni uri!

IZ ŽIVLJENJA CERKVE

Beseda sv. očeta človeštvu za Božič 1946

Kardinali voščijo

Po starem običaju so kardinali tudi letos na Božič izrazili svojo večnjo sv. očetu. V imenu vseh je voščil kardinal-starosta Granito Pignatelli di Belmonte, ki mu je Bog dal, da se je še za eno leto bolj približal svoji stoletnici, dočim je več dosti mlajših kardinalov odšlo v večnost. V voščilih je kardinal izmenil tri najvažnejše dogodke iz cerkvenega življenja v preteklem letu: zgodovinski konzistorij v februarju 1946, ko je papež imenoval tako veliko število novih kardinalov; ustanovitev domače cerkvene hierarhije na Kitajskem, ki prehaja tako iz položaja misijonske dežele v položaj dežel z navadno cerkveno ureditvijo škofij in župnij (in to se je zgodilo ravno letos, ko so bili proglašeni za blažene prvi mučenci iz velike boksarske vstaje leta 1900); delo papeške podporne komisije, ki je baš te dni objavila bilanco svojega dela: preko dve milijardi lir je razdelila med potrebne po vsem svetu.

(To so po večini darovi ameriških katoličanov. Op. ur.)

Ustavil pa se je kardinal tudi ob žalostih Cerkve v preteklem letu, ki so se pokazale predvsem v povečanem preganjanju Cerkve nekaterih modernih preganjaleev. Višek v tem sovražnem delu zoper Cerkev tvori zagrebški proces proti nadškofu Stepincu, s katerim so sovražniki hoteli zadeti tudi papeža samega.

Sv. oče govori

Na voščila je sv. oče odgovoril z dolgim in važnim govorom, v katerem

rem je, kakor že druga leta za Božič, povedal nekaj važnih resnic in dal par resnih opominov vsem dobromislečim za rešitev zamočanih svetovnih vprašanj.

Uvodoma je papež omenil, da bodo morda nekateri njegove besede zlorabili, toda to ga ne bo oviralo, da bi ne povedal, kar čuti, da je njegova dolžnost povedati.

Nato je najprej poudaril, da je pot do miru po končani vojni še vedno zelo dolga in negotova. Obljube atlanske listine so se pozabile. »štiri svoboščine« so le še senca tega, kar so od začetka pomenile. Nemesto da bi šli proti pomirjenju, so širne dežele na svetu, posebno v Evropi, neprenehoma v nemirih, iz katerih lahko prej ali slej vzplamti jo zublji novega spora.

Državnikom

Zato se je papež obrnil na tiste, ki vodijo usodo narodov, in jih pozval, naj premislijo tri stvari sedaj, ko gradijo novi mir:

1. Napnejo naj vse svoje sile, da rešijo svet iz sedanjega negotovosti in da čimprej sklenemo končni mir med državami.

2. Ta mir naj bo sklenjen po načelih resnične pravičnosti, modrosti in v skrbi za občni blagor vseh narodov sveta. Varujejo naj se pri sklepanju miru maščevalnih ukrepov. Spričo strašnih orožij, ki jih je človeški duh iznašel, naj se pomenejo o splošni in prostovoljni razočitvi.

3. Vendar, kot vse kaže, bo novi mir zaradi različnih in resnih interesnih sporov in trenj med državami le zelo nepopolno delo. Zato pa

GOSPOD GOVORI

božjeglubni duši

Moj največji očitek sveta je: Ubijalec sta svojega Boga, ki vas je ustvaril, ki vas je odkupil s svojim trpljenjem in vas kliče k svetosti.

Duša, ki zna mrtviti svoje počutke, je jajca od pekla, modrejša od vse zemeljske modrosti.

Če si zdrav ali bolan, bogat ali v stiski siromaštva, vedno govori: »Bog, zgodi se tvoja volja, slavljén bodi na veke!

Tako naravnaj svoje korake, da prideš naravnost pred nebeška vrata.

Ne kročiti svojih čutov (vida, sluha, okusa, tipa, vonja) pomeni postaviti jih za svoje gospodarje in postati njihov suženj.

Vsaka duša naj resno pomisli: Z kaj sem na tem svetu? Kam grem? Kaj ponesem s seboj v dom večnosti?

Vaši križi naj vam služijo za lestvo, po kateri se zamorete dvigniti v nebeško kraljestvo. Tudi jaz sem vas tako ljubil, da sem na križu umrl za vaše zveličanje.

Terjal bom od vas račun, kako ste uporabili čas, ki sem vam ga dal za vaše zveličanje.

Mati ne živa obleke za otroka, ki je že v grobu, niti jaz ne dajam več obleke milosti onim, ki so že v pekl.

naj državniki puste vrata odprta za morebitno popraviljanje in izpopolnjevanje mirovnih pogodb, ki bi se pozneje pokazalo potrebno in koristno. Kak stroj ali načrt se zli na papirju lahko še tako popoln, toda v praksi se morda izkaže kot poln hib in neuporaben, je opozoril sv. oče. V takem slučaju ga je pač treba popraviti. Toliko bolj se kaj takega lahko primeri pri tako zamočanih načrtih, kot so mirovne pogodbe.

Vernikom in preganjaleem Cerkve

Če hočemo priti do pravega mira, je potrebno, da se človeštvo vrne k jaslicam, je nadaljeval sv. oče, ter se tam uči pravega mišljenja, močnega hotenja in zdravega, vestnega dela.

Toda sedanjí svet ni še stopil na to veliko pot in redkokdaj je bil na svetu tako velik kontrast med batilemskim sporočilom in resničnim stanjem sveta. »Ali se boste vi, dragi sinovi, ustrašili tega nasprotja in izgubljali pogum? Ali bi radi pomnožili število tistih, ki zaradi nestalnosti razmer sami niso trani in na ta način pomagajo bolj ali manj zavestno sovražnikom Kristusovim? Ali bi se hoteli vdati malodušju pred rastočo poplavo brezbožnega napuha in nasilja?

Noben kristjan nima pravice kazati utrujenost v borbi zoper brezbožno poplavo sedanjega trenutka. Ni važno, kakšen je način, nastop, orožje, kakšne so besede, sladke ali grozeče, kakšne so zvijače, s katerimi se prikriva sovražniki. Nihče ni bil opravičen, če bi stal danes pred sovražnikom s prekrizanimi rokami, sklonjenim čelom in trepetajočimi koleno.

Papež je nato opozoril, da sovražnik rabi vedno staro, malo slavno taktiko: »Udaril bom pastirja in razkrepile se bodo ovce.« To se

(Nadaljevanje na 2. strani)

godu po veliko deželah in celo ob samem znošju sv. Petra.

Toda Cerkev se tega ne boji za-
ve, temveč za duše, ki se pri tem
pogublja. Vendar zaupa, da bo
»urejena četa« zvestih sinov Cer-
kve, ki se povsod najde, z božjo po-
močjo premagala sovražnika. Po-
tem bo prišel dan, ko bodo tinezna-
ni borci, ki dajejo s krvje peče-
vanje Kristusa, stopili iz sence v
slavo, kakor se je zgodilo s kitaj-
skimi mučenci.

Pomoči potrebnim

Ob koncu je sv. oče opozoril še
na veliko pomanjkanje, ki vlada v
deželah, ki jih je vojna opustošila.
Pozval je vse, ki jim je mogoče,
naj ne prenehajo s podporo tem
ljudstvom brez ozira na politično
ali idejne simpatije in antipatije.

Ta govor so v prevodu oddajali
na vatikanskem radiu vse dni bo-
žičnih praznikov v najrazličnejših
jezikih. Menda prvič v zgodovini
so v petek zvečer ob 5 3/4 oddajali
tudi slovenski prevod.

Rimsko ljudstvo je spregovorilo

Zadnjič smo omenili veliko proti-
versko gibanje v Italiji in zlasti v
Rimu, ki se izreža v stalnih napa-
dih na papeža in duhovnike v bro-
šurah, letakih, napisih itd. Kaj mi-
šli o teh in sličnih »junakih«, ki tr-
dijo o sebi, da so edino pravi pred-
stavniki ljudstva v Rimu in dru-
god, je pokazalo resnično rimsko
ljudstvo zadnjo adventno nedeljo.

Na pobudo odbora Katoliške ak-
cije v Rimu so na ta dan sklicali
veliko protestno manifestacijo za
papeža na trgu sv. Petra. Rečeno je
bilo, naj se do pol dvanajstih zbe-
rejo na trgu, kjer bo ob tisti uri
sv. maša, da s svojo navzočnostjo
izpričajo zvestobo in vdanost sv.
četu. Odzvali so se rimski verniki
v takem številu, da se jih je najbrž
sam sv. Peter ustrašil: »Če so taki,
kot pravijo, mi še cerkev poslušajo.«
Nateklo so jih je namreč čez štiri-
sto tisoč. Toda niso bili taki kot
pravijo. Na trgu sv. Petra in po
ulici »Via della Conciliazione« so
stali glava pri glava do angelskega
mostu. Lepo se po zvočnikih pri-
sostvovali sv. maši, ki se je zanje
brala pred cerkvijo sv. Petra. Opo-
dne je prišel na balkon papež, da
pozdravi svoje zveste. Ta trenutek
je bila res nevarnost, da se bo cer-
kev podrli, kajti navdušenje mno-
žice ni poznalo meja, ko so po-
zdravljali svojega škofa in očeta v
csebi Pija XII.

Papež je imel kratek nagovor na
množico, ki ga je ves čas prekinja-
la z medklji. Pozval jih je, naj to-
do trdni v veri sedaj, ko se je v sve-
tem mestu znova začel boj za Kris-
tusa in proti Kristusu, za Cerkev
in proti njej. »Zbudite se, o Rim-
ljani! Ura je odbilo za marsikatero-
ga izmed vas, da vstane iz dolgega
spanja.«

Fravijo, da so papeža v kratkem
govoru 29 krat prekinili, da se je
moral ustaviti.

Tudi po drugih italijanskih me-
stih so imeli ta dan podobne mani-
festacije, ki pa niso nikjer dosegle
take impozantnosti kot v Rimu.

Prihodnji mesec marec bodo or-
ganizirali veliko protestno romanje
italijanskih delavcev v Rim k sv.
četu, da bodo tudi oni tam poka-
zali, da niso sovražniki Cerkve in
papeža, kot dopoveduje rdeče časo-
pisje.

Kdaj bomo mogli tudi Slovenci
»pet svobodno pokazati svoje ver-
sko prepričanje? Če bi mogli po
bridkih izkušnjah svobodno govo-
riti in manifestirati, bi bila sloven-
ska manifestacija vredna odpora,
ki ga je nudil brezbožnosti naš
mali, Cerkev vedno zvesti narod z
njegovimi škofi in duhovniki od
vsega začetka. Naš narod je žrtev
slepote tistih, ki šele danes spre-
gledujejo.

V Reimsu na Francoskem

so za božične praznike praznovali
ta zelo slovesen način 1450 letnico
krsta prvega frankovskega kralja
Kledoveja, ki ga je krstil sv. Re-
migijs leta 496. v Reimsu. Franki so
bili prvi germanski narod, ki se je
cel spreobrnil. Zato se Francija i-
menuje v cerkvenih dokumentih
večkrat »filia primogenita«, prvo-
rojena hčerka.

Po katoliškem svetu

Na Španskem še vedno poprav-
ljajo škodo, ki so jo rdeči povzro-
čili v dveh svojega vladanja. Bi-
lanca pravi, da so tedaj porušili
2749 cerkv, med njimi več mestnih
katedral in veliki narodni spome-
niki Sreča Jezusovega na »Angel-
skem hribu«, ki je nekako zemlje-
pisno središče Španije. Sedaj ob-
navljajo tudi ta spomenik, ki bo še
čisti lepši in večji od prejšnjega.
Denar za spomenik nabirajo s pro-
stovoljnimi prispevki med ljud-
stvom.

SVETOGORSKI SPOMINI

Trnovci, na pot!

Pojdimo od cerkve proti pokopa-
lišču. Ustavimo se tam, odkoder se
vidi na trnovsko cesto. Trnovci in
Voglariji, le bliže! Vi iz Ravnice tudi,
saj od tistih lip nad Vašo vasjo pa
do ceste je čisto blizu! Vi z Dola in
Odlice, nič se ne bojte, le hitro k
Mariji! Kako bo hladna pot po goz-
du, kako prijeten smrekov duh! Me-
ni je ugajala pot po gozdu v snegu
tisti četrtek po pepelnici, ko sem
hodil z Angelske gore na Trnovo
in naprej proti goriški postaji, kjer
so bile še breskve v cvetu. Pa s
Cola, Podkraja in iz Črnega vrha,
Godoviča, Hotedrišice. Pot pod no-
ge, na Sv. goro! Ne posnemajte ti-
stega Grgarca, ki se je poslužil če-
povanske korijere od doma do Sol-
kana, kjer je pričakal mestno, ki
je peljala pod postajo za vzpenjačo.
Od ceste do postaje po tistih stopni-
cah je sicer hodil, potem se pa drsal
v kabini. Trnovci in drugi pa pri-
no peš, saj znate!

Kapela sv. Frančiška

Tam blizu, odkoder smo gledali,
kedaj se prikažejo romarji po trnov-
ski cesti, da prekoračijo Preval in
se začno vzpenjati po svetogorskih
cesti, je pred prvo vojno stala ka-
pela sv. Frančiška. Vojna jo je raz-
čejala, vojna odškodnina je ni po-
zidala.

Stala je ta kapela vrhu pokopa-
lišča, če mi ne boste besede pregrizli.
Menda je bila po dnevu vedno od-
prta. Čisto priprosto zidanje zunaj
in menda tudi znotraj V spominu
imam le precej visoki črni kip sv.
Frančiška. Saj se mi je čisto na-
ravno zdelo, da so postavili v ka-
pelo sv. Frančiška, ko so toliko let

Sv. goro čuvali Frančiškovi sinovi,
bežanski frančiškani.

Na pokopališču

Ko sem prišel iz kapele sv. Fran-
čiška, sem stopil med grobove. Ker
svet visi, so pokopališče razdelili v
terase. V začetku je bila najbrže
ena sama terasa. Ko so želeli še
drugi svoj grob imeti na Sv. gori
in na prvi terasi ni bilo več prostora,
so uredili drugo teraso.

Ogledam si spomenike, berem na-
pise.

Na Gori jih je živelo le malo,
skoro vsi so bili pripeljani iz me-
sta. Zakaj pač? Ali se motim, če re-
čem, da so želeli počivati pri Ma-
riji? Kdo ve, kolikokrat so bili v
življenju tu pri Mariji, pa so hoteli
biti še po smrti. In to mi posebno
ugaja na tem pokopališču, da tu-
kaj počivajo Marijini otroci.

Ko sem prebral napise, štejem še
grobnice. Notri je prostora za več
mrtičev. Ena taka grobnica je u-
pr. bila posodila prostor rajnkemu
nadškofu Sedeju, dokler ga niso
prenesli v cerkev za veliki oltar.

Ti in jaz med grobovi sva živa,
oni v grobeh so vsi mrtvi. Duše so.
kjer so. Tri poti peljejo v večnost
izpred posebne sodbe: v nebeza, v
vice, v pekel. Vsaka duša sme sa-
mo po eni poti.

O katehizmu

Tukaj je najpripravnejši kraj, da
tudi nase pomislim, kako in kod
reha hoditi v življenju, da se po
posebni sodbi odpre prava pot v
večnost. Kaj pravi tista zlata, na-
tako zanemarjena, zaničevana, po-
zabljenka knjiga: katehizem? Da,
katekizem, ki je pri nas za časa pr-

vega prismojenega fašistovskega
preganjanja moral spremeniti ime
v »Krščanske resnice«. Kako ime
bo imel pod drugim?

V uvodu vpraša: »Čemu smo na
svetu? in odgovarja: »Na svetu
smo zato, da bi živeli po božji volji
in se zveličali.«

Drugo vprašanje: »Kaj hoče Bog
od nas?« in odgovor: »Bog hoče od
nas:

da verujemo, kar je razodel;
da spolnjujemo, kar zapoveduje,
in da prejemamo milost, ki nam
jih je pripravil.«

Kolika modrost je v tem odgovo-
ru, božja modrost in ne človeška!

Ako bi svet to troje spolnjeval,
vedno in dosledno vsa troje, kako
bi bilo vse drugače! Vojne bi ne
bilo in danes bi bil pravi mir!

Zakaj je ta naša ljuba domovi-
na tako okrvavljena? Zakaj je danes
po njej toliko nepotrebnih in prera-
nih grobov? Po brezdnih, po gri-
vah, po gozdih, po pašnikih, po se-
nožetih, po njivah, po bradadah, po
samotah in blizu domov, morda še
pogorelih? Zakaj? Ker se nismo
držali katekizma.

O prvi vojni

Spomnil sem se romarja, ki je šel
na Sv. goro 22. maja 1915. in se
vrnil 23. maja. Ker se je bal, da iz-
bruhne vojna kar uaglo, je odlašal
svoje romanje prav do binkoštno
sobote. Prišlo je še precej romar-
jev, kakor je pravil pozneje, a ne
kakor v prejšnjih letih. Takrat je
že bilo vojaštvo tam. O polnoči je
bil alarm. Nastanjeni so bili v sa-
mostanu. Vojaški čevlji so po stop-
nicah ropotali, da se je naš romar

zbudil. Misli je, da se je vojna že
začela, in se bal, kako pride domov.
Štiriindvajset ur pozneje se je res.

Koliko govorjenja in ugibanja o
vojni je bilo tisto pomlad 1915! Na-
zadnje je počilo. Ali ne doživljamo
sedaj nekaj podobnega? Pet nas je
bilo, pa smo glasovali, ali začne
li ne in kedaj. Eden je rekel: za
dve leti; eden: spomladi; eden: o
božiču; eden: gotovo; jaz ne ma-
ram, da bi me imeli za preroka sla-
bih časov. Za vse gotovo velja:
Kraljica miru, prosi za nas!

Binkoštni ponedeljek nas je od
Sv. gore čisto odrezal, samo videli
smo jo še lahko. A tudi to je bolj
na skrivno, da nismo veljali za špi-
jone. Če si hodil zunaj hiše, si že
dajal znamenja. Neki mož je peljal
gnoj na njivo. Ni smel več, ker so
se obročli na kolesih svetili in daja-
li znamenja na Sv. goro.

Ko so na Sv. goro streljali, so
Sv. goro tudi kleli. Pane le Sv. go-
ro, ampak prav Mater Božjo. Vsi
pač ne, ampak precej je bilo takih
nerodnežev. Posebno takrat, ko se
jim je kanon, ki je meril na Sv.
goro, obrnil in ustrelil nazaj. Ta-
krat so se nekateri tudi prestrašili,
pa ne za dolgo.

Hudo nam je bilo pri srečanju poseb-
no na dan sv. Ivana, ko smo zvečer
videli ogenj na Sv. gori. Takrat
nam je bilo na moč hudo pri sre-
čanju. Smejali smo se pa v maju 1917,
ko so hoteli prav zares Sv. goro
zavzeti in smo slišali, kako so bili
uverjeni, da je za Sv. goro do Lju-
bljane sama ravnina.

Vsem, ki za ta svet doprinašajo
velike žrtve, obetajo tudi neresni-
ne in nemogoče reči.

(Nadaljevanje)

OKNO V SVET

»Vso noč smo lovili.«

Svetovni parlament Združenih
narodov je imel v New Yorku 33
plenarnih sej, 190 sej komisij in 160
sej raznih podkomisij. Ko je 16. 12.
že po polnoči zaključil to zasedanje
predsednik g. Spaak, je v šali ugo-
tovil: Gospodje, vaša naloga je iz-
črpana, a tudi glavni tajnik ZN je
pepolnoma izčrpal svoje moči.

Angleško stališče do drugih držav

Bevin je naglasil, da sta iz zadnje
vojne izšli kot najmočnejši vele-
državi ZDA in Rusija, ki imata vsa-
ka svoj lastni način življenja in go-
spodarstva. Anglija ponuja svojo
reko za sodelovanje obema, ne ma-
ra se pa pretesno vezati z nobenim.
Rusija je lahko ugotovila na zase-
danju ZN, da imamo vsi veliko žel-
je po sporazumljenju in po sodelo-
vanju z njo. Naj torej ona razvija
svoj gospodarski sistem v svoji dr-
žavi po svoje, a naj pusti drugim
narodom enako prostost, da živijo
in gospodarijo po svoje.

V Grčijo bo šla preiskovalna komisija

»Varnostni svet« pa posluje v
New Yorku še nadalje in je sklenil,
da pošlje 11 držav svoje delegate v
Grčijo še pred 15. januarjem. Ti naj
se na licu mesta ob grški meji z
Albanijo, Jugoslavijo in Bolgarijo
prepričajo, v koliko te države pod-
pirajo uporno partizansko gibanje
v severni Grčiji. — Radi bi vedeli,
kar že vsi vedo.

Bevin poroča Angležem

Angleški zunanji minister Bevin
je 22. decembra zvečer po radiu
poročal angleškemu ljudstvu o po-
tni zasedanju ZN. Izrazil je na
splošno, da sme svet biti zadovoljen
z uspehi, ki so jih v New Yorku
dosegli. O Trstu je rekel, da je to
ozemlje točka, kjer se bo srečavalo
s trgovino, izvozom in uvozom 70
milijonov Evropejcev: Jugoslava-
ni, Italijani, Čehoslovaki, Poljaki,
Avstrijci, Ogrji in Švicarji, če bodo
le hoteli prijateljsko in pošteno so-
delovati.

Hlapec Ferjan

LIUDSKA POVEST

Spisal Reimmichl, prevedel
in presadil na domača tla F.P.

I.

Tam, kjer zavije Bistrica v ostrem
loku okrog Brega, leži na desni
strani potoka, potisnjena v kot pod
hribom, prikupna vas Tihi dol. Na
rebrji hriba, nekako v sredi med
vasjo in potokom, stoji ponosen
kmečki dom, od spodaj sezidan na
belem zidovju, zgoraj pa zgrajen v
nizko leseno nadstropje, ki se sko-
raj skriva pod napuščem strne
strehe. Dva lična lesena viseča hod-
nika sta speljana drug nad dru-
gim preko vsega hišnega pročelja.
Pri stanovanju, skednju in hlevu
se vidi vsepovsod najvzornější red
in snaga ter se kaže očitno udobno
blagostanje. Za kmečkim domom se
razprostira najprej raven svet, po-
lagoma pa se na rahlo vzpenja
proti severu. Obsežni travniki in
številne njive, posejane po planoti
in rebri, so vse last belega dvora na
Bregu in pri hiši se pravi »pri Bre-
garju«. Tačasni posestnik Tomaž,
mož dobrih petdeset let, ne vodi sa-
mo zgledno svojega gospodarstva,
ampak je tudi sicer možak na me-
stu. Njegova žena Marijana je za

nekaj let mlajša, toda sledovi skrbi
in težav so na njenem obrazu oči-
tneje začrtani kot na moževem. Z
vsem svojim vedenjem razoleva
veliko ljubezen do dela, iz oči ji pa
sije izrazita dobrota in milina.

Najstarejši trije otroci, dva dečka
in ena deklica, so umrli Bregarjevi-
ma zakoncema v zgodnji mladosti.
Stanko, sedanjí najstarejši, je bil
v višjih razredih gimnazije in se je
nameraval posvetiti duhovskemu
stanu; osemnajstletna Ančka in de-
vetletni Tonček pa sta bila dema.
Razen tega so bile pri hiši še tri
dekle, stari stric Jurij, ki je še
vedno opravil za hlapca, pastir in
mlad hlapec, Bajtarjev Ferjan, ki
je stopil v službo šele o Veliki
noči.

Bilo je v ponedeljek v prvem
majnikovem tednu! Bregarjeva dru-
žina, gospodar in gospodinja, otro-
ci in posli so sedeli okrog snažno
pregrnjene mize pri kosilu. Toda
danes kar ni moglo priti do sicer
veljega razpoloženja in veselega
razgovora; kot mračen oblak je le-
žalo nekaj na vsji družbi. Gospodar
ni govoril skoraj nič. To je bilo
zamejše, da nekaj ni v redu; zato
se tudi drugim ni ljubilo govoriti.
Dekle »o skrivoma pogledovale tja
proti mlademu hlapcu, ta pa je ne-
prestano gledal mimo miznega vo-
gela na tla. Sploh je bil danes ves
upadel in bléd kot bolnik. Pravkar
je zajel z žlico žgance iz skleda in

sedaj mu je padel kos na namizni
prti. Dekle so se natihoma posmje-
le. Hlevarica pa se ni mogla vzdr-
žati, da bi ga ne podražila:

»Ferjan, ali te zebe v roke ali si
slep, da ne vidiš, kje imaš usta?«

Mladi hlapec jo je ošinil s stru-
pnim pogledom, drugi so se prisi-
ljeno zasmejali in potem je bilo zo-
pet tiho. S kosilom so bili danes hi-
tneje pri kraju kot sicer. Nato je
namignil gospodar Ferjanu, naj gre
z njim v zadnjo sobico. Gospodinja
je še na lahko pošepetala svojemu
mažu:

»Pa ne smeš biti prestrog z
njim, Tomaž!«

Mož ni nič odgovoril in je stopil
v hlapec v čumnato. Tam je sedel
na stol, medtem ko je hlapec obstal
s povešeno glavo.

»Ferjan,« je začel gospodar z
četrnim glasom, »da ti povem enkrat
za vselej, tega ne dopustim in ne
deputim. V moji hiši ne bo postop-
panja in ponečevanja! Danes je že
drugič, da prideš šele zjutraj po
nedelji domov. Potem pa se držiš
ves dan klavarno, kot bi vabil k po-
grebu, in si ves prepaden in mršav
kot na pol premrla muha in si za
delo manj prida kot mojanajmanjši
otrok. Sicer bi ti glede dela ne hotel
nič oponašati, toda ugonabljaš se
na duši in telesu. In tega ne morem
kot oskrbnik mirno gledati. Moram
pa še na nekaj drugega paziti. Pri
nas na kmetih ne odločuje samo
delo, ampak tudi božji blagoslov,

če hočemo riniti naprej. Božji bla-
goslov se pa z ničemer drugim tako
ne zapravi in odpodi od hiše, kot
prav z zanemarjanjem nedelj in
praznikov. Nihče v hiši ne sme sku-
niti nedelj, sicer mora delati poko-
re vsa hiša. Najbolj si pa seveda
kaznovan ti sam: na ta način ne
prideš svoj živi dan do sreče. — In
to ti povem sedaj jasno in odloče-
no: pri Bregarjevih bodo hišna vrata
ob osmih zvečer zaklenjena;
kdor bo tedaj še zunaj, ne pride
več noter, in kdor bo zunaj preno-
čeval, ne bo preživel veliko dni pri
Bregarju.

»Oho,« je vzkipek fant, »grem
lahko tudi sam, saj se dobi še ka-
ko mesto za hlapca!«

Gospodinja ni spravila iz ravno-
težja ta trmasti izbruh; odgovoril
je povsem mirno: »Zaradi mene
greš lahko, kadar hočeš, ne zadržaj-
jem nikogar: vprašanje je samo,
ali si boš kaj na bolje prebral. In
sedaj, Ferjan, ti hočem nekaj dru-
goga povedati. Glej, prišel si ravno
nókar od vojakov in ne znaš še kaj
posebno delati: če se boš pa poleg
tega še nerodno obnašal, se ne bo
niti veliko trgal za tabo. — Moral
bi mi biti še hvaležen, da te imam.
— Hotel sem te navaditi delati, var-
čevati in gospodariti in napraviti
kdaj iz tebe uglednega in spoštova-
nega človeka.«

»Seveda, hlapec — pa ugleden in
spoštovan!« se je obregnil Ferjan
in se namrdnil.

»Zakaj bi pa ne bil tudi hlapec
spoštovan?« je rekel gospodar vne-
to. »Ferjan, služba ni nobena sramo-
ta, saj smo pred ljubim Bogom
vsi samo hlapci. Če se navadiš le-
po delati in če ti gre vse urno iz-
pod rok, že tudi sicer na vse gaziš
in znaš gospodariti, če imaš tudi z
ljubim Bogom in sam s seboj raču-
ne v redu, potem te bodo gotovo
tudi ljudje ljubili in spoštovali.«

»Kdo se pač zame zmeni?« je zo-
pet ugovarjal Ferjan, »ubogih lju-
di otrok sem in nimam nobenega
človeka več, ki bi vprašal po meni.«

»Tako meniš ti!« je odvrnil mirno
gospodar; »jaz meam drugače. —
Čprav nimaš več sorodnikov in
prijateljev, si pa sedaj pri nas in
pripadaš k naši hiši. Če se boš dr-
žal reda in se nam obnašal po vo-
lji, boš kmalu videl, da te bomo
imeli čisto za svojega. Pri nas ne
delamo nikake razlike med otroki
in posli. Skupno delamo in skupno
jemo. — Jaz, gospodinja in otroci
nimamo prav nič posebnega in
skrivnega; skupno delamo, jemo, se
razgovarjamo in molimo vsi v hiši.
Če zbolíš, si deležen nege kot domač
otrok. Pri nas se ti vse opere in
zakrpa; če te kaj veseli, veseli tudi
nas, in če te kaj boli, boli tudi nas.
Če ti je kaj pogodu, je pogodu tu-
di nam. Najbolj pa nam je pogodu,
če si dobar in pošten. Če se pa sla-
bo vedeš, se moraš sramovati pred
nami vsemi. — Sedaj sem končal.

Veleposlaniki odhajajo iz Španije

Ker je plenarna seja ZN sklenila, naj države odpokliče iz Španije svoje poslanike v znak nezadovoljstva s Francovo vlado, je Anglija prva izvršila ta sklep svetovnega parlamenta in je naročila svojega zastopnika, naj se vrne domov. Tudi italijanska vlada je odpoklicala svojega poslanika. Argentinijski vidni v tem krivično vmešavanje tujih držav v notranje zadeve Španije — in se ni pridružila.

Plačilo za grozodejstva

V Beogradu je vojno sodišče obsodilo na smrt z obesenjem 9 visokih častnikov nemškega SS, na smrt z ustrelitvijo pa 9 funkcionarjev Gestapa, tajne nemške policije. Na vesti imajo baje 150 tisoč življenj. Svarilo za njihove tovariše drugod, kjer menijo, da »quod licet Jovi, non licet bovi«.

Nove države na vidiku

Pogajanja Nizozemske z indonezijskimi kolonijami so tako daleč razpredovala, da bo v kratkem razglašena Vzhodna Indonezija kot avtonomna država, ki bo tvorila en del Združenih indonezijskih držav. Francosi pa imajo v Indokini dovolj posla s tamkajšnjimi domačini, ki hočejo tudi neodvisnost in napadajo francoske posadke po več krajih.

Pametna beseda iz Poljske

Ministrski predsednik Bierut je sprejel zastopnike katoliških izobražencev in je z njimi razpravljal o razvoju katoliškega življenja na Poljskem in o zahtevah katoličanstva. Izjavil je, da poljska vlada želi dobro odnosa s cerkveno hierarhijo in da upa, da bo ta prvi stik in izmenjava misli privedla do trajnega sporazuma med katoličani in vlado. Na ta način, je rekel, bodo katoličani lahko dosegli to, kar si želijo na področju šole, vzgojnih organizacij in svojega tiska. — Seveda, kakor pravi Churchill: »Dejanja veljajo!«

Kdaj bo jugoslovanska vlada začela tako vsaj govoriti?

Začetek izboljšanja odnošajev

Italijanski ministrski predsednik De Gasperi je dobil od ZDA povabilo, naj pride v Ameriko na politične in gospodarske razgovore. Bo gost ameriške vlade. Plotovi med zmagovalci in premaganci so se začeli polirati, ker zmagovalci čuti-je, da bodo premagance še potrebovali.

In potresi bodo po raznih krajih

Dne 21. decembra je hud potres zamajal osrednje in južne province Japonske. Ker so se pretresla tudi morska tla, je nastalo veliko gibanje valov, ki so preplavljali japonske obrežne kraje. Okolu 1000 hiš je

valovje gladko odneslo, drugih 7 tisoč zalilo in več kot 1000 ladij odtrgalo iz pristanišč ter jih vleklo s seboj na visoko morje. Mrtvih, ranjenih in odplavljenih prebivalcev se ne da še prešteti. Povrh vsega razsaja mrzel veter, ki so mu brezdomci izpostavljeni.

Zdravilo »penicilin«

UNRRA pošilja Italiji popoln laboratorij za izdelavo slovečega zdravila iz ZDA.

Nakup ladij

Nizozemska je nakupila v ZDA 43 parnikov za prekoceansko plovo. S tem je dopolnila do 90% svojega predvojnega stanja v ladjevju.

Kam z begunci?

V angleški lordski zbornici je Lord Beveridge stavil predlog, naj bi Anglija naselila 25 tisoč jugoslovanskih beguncev, ki se nahajajo v Italiji in so vzrok napetosti med

Jugoslavijo in Italijo, v Eritrejo ali v kako drugo državo. Zastopnik vlade mu je odgovoril, da je vprašanje beguncev mednarodnega značaja in ga zato Anglija sama ne more rešiti. Glede jugoslovanskih beguncev je izjavil, da bo po podpisu mirovne pogodbe angleška vlada podvzela korake v prilog beguncem, ker ima zanje nekako odgovornost. (Samo nekako?)

V Polju (Pola) so 23. decembra odprli urad, ki ima namen skrbeti za nemoteno prostovoljno izselitev italijanskega prebivalstva in njih ločitev v stare province. Vsak izseljenec dobi »begunsko izkaznico«.

Nova carinška meja

Francozi so uvedli med Posarjem, ki ga imajo oni zasedenega, in o stalo Nemčijo carinsko mejo. Menda naj bi to pomenilo prvi korak do združitve Francije s tem kosom bivše nemške države.

Naše misijonske luči

I. Friderik Baraga

V letih zmagovitega Napoleona-vega pohoda, ko so se njegove čete pomikale preko naših krajev, se je na grajskem vrtu v Trebnjem s se- strico igral deček, graščakov sin Friderik Baraga. Oče je bil ponosen nanj, mati ga je nežno ljubila; edini sin je bil. On bo ohranjal rod in povečal njegovo čast in njegov sloves.

Ko je splahnelo brezverstvo, ki ga je zasejala in trosila francoska revolucija, je po šumnih velemestnih ulicah Dunaja stopal visokorasel mladenič: vseučiliščnik Baraga se je odločil, da vse svoje dejanje in nehanje posveti v službi Bogu. Vedel je, da ga čaka trd boj, zato je bil zamišljen in kakor zamaknjen. Odpovedal se je domu in zaročenki.

Nekaj let za tem je brez svatov zgodaj zjutraj v ljubljanski stolnici daroval svojo prvo sveto mašo. 29. oktobra l. 1830. se je peljal proti Dunaju mlad molčeč duhovnik, naš Baraga. Misel mu je hitela nazaj v leta njegovega kaplanovanja. Gnala ga je ljubezen do Boga in duš, pa ga niso razumeli. Bog je dopustil, da je postal črna nemož, ker ga je klical na veliko žitev v indijanske pokrajine Sev. Amerike.

Tamkaj je delal z vso gorečnostjo. Nista ga ustavila ne mraz ne lakota, ko je prinašal zapuščenim in nevednim tolažbe, miru in ljubezni. Pri Dobrem pastirju je iskal moči in poguma za težavno misijonsko delo.

Kot sin malega naroda, ki se je dolgo boril za pravice svojega jezi-

ka, je vedel, koliko pomeni govor-jeva in pisana beseda v materini govorici. Napisal je Indijancem prvo slovnico in slovar, učil jih je v njih jeziku. L. 1853. je bil l. nov. posvečen za škofa. Misel na nad-človeško delo, ki ga je čakalo, mu je skoraj jemalo pogum. Pa ga je zopet našel pri svojem Gospodu, kateremu se je vsako jutro v dolgi pobožnosti vdano priporočal.

Svojim rdečkožnim vernikom je poslal prvo škofovsko okrožnico. »Otročiči moji, ki vas ljubim, srčno vas pozdravljam!« jih je nazval v njih materinem jeziku.

Nekaj mesecev nato je prišel v domovino, da bi dobil od rojakov podporo za veliko delo. Od blizu in daleč so hiteli, da bi slišali besede škofa, čigar knjige so tako radi brali. Friderik Baraga je z gorečo besedo ogrel njih srca, da so navdušeno darovali za misijone.

Ko se je vrnil, je zopet prevzel težavno delo v vinogradu Gospodovem. Sam siromašen in brez sredstev je gradil, delal, dobrote delil. Po trinajstletnem škofovskem guranju ga je zadela kap. Ves obnemogel in stiskan je dvigal roke k Bogu za pomoč, da ne bi bilo njegovo delo zaman. Tako sam je bil in zapuščen.

Konec januarja l. 1868. je ležal negiben v marquetteški škofijski cerkvi. Preko obraza, vsega zgrubnega in otrdelega v boju, je bil razlit svetniški mir. Dotrpel je.

Zdaj počiva njegovo telo že sedem desetletij v grobnici pod marquetteško stolnico. Naslov slovi po

naše: »Tukaj počiva triplo prečastitega Friderika Baraga, otavskih in očipvejskih Indijancev apostola.«

Tam spi veliki mož, sin slovenske matere, čast in ponos svojega naroda. Čaka, da bo povzdignjen na oltar. Zatekajmo se k njegovi priprošnji, da zmagaja ljubezen Kristusova v srcih vseh ljudi, da pride kraljestvo Kristusa Kralja k nam.

II. Ignacij Knoblehar

Še enega misijonarja imamo Slovencev, za katerega se je pred leti v domovini sprožila akcija, da bi bil proglašen za svetnika. To je apostolski provikar Ignacij Knoblehar, ki nam ga je dala slovenska mati 6. julija 1819 v Skočjanu na Dolenjskem.

V misijone ga je poklical Bog po Baragu. Njegovo pozornost so vzbujala Baragova pisma o njegovem misijonskem delu med Indijanci okoli treh velikih jezer v Sev. Ameriki. L. 1836 je Baraga prišel v Evropo po podporo in je gredoč proti Metliki, kjer je bil svoj čas za kaplana, pridigal tudi v Novem mestu. Osemnajstletni šestdesolec Knoblehar ga je videl in poslušal. Baragova osebnost in njegova topla, prepričevalna beseda sta ga tako prevzeli, da je sklenil postati misijonar med pogani v Indiji. Začel se je učiti staroindijskega jezika sanskrita in modernih svetovnih jezikov. Dvajsetletni mladenič je vstopil v bogoslovje in se kot bogoslovec odločil za misijone. Hotel pa se je za ta poklicar najbolje pripraviti. Zato je po velikih težavah končno le dosegel sprejem v Zavod Propagande v Rimu.

Kakor mu je bilo težko priti v Zavod Propagande, tako in še težje mu je bilo priti iz zavoda v misijone. Določili so ga za Sev. Indijo, potem za švedsko prestolnico Stockholm, nato za Avstralijo in Perzijo. Hrepenel je čakal na dokončni odlok, kar zve, da so ga namenili za podravnatelja in profesorja staroslovenščine na Ukrajinskem zavodu, ki so ga nameravali ustanoviti. Šele l. 1846. je le odšel na misijonsko pot, in sicer najprej v Sirijo študirat jezike. Naslednje leto pa je z več tovariši pod vodstvom o. Rylla odšel po Nilu ustanovljati nov misijon v Osrednji Afriki. O. Rylla, predstojnik, je kmalu po prihodu v Hartumu umrl, še prej pa je postavil Knobleharja za svojega namestnika.

Začelo se je zanj desetletno misijonsko mučeništvo. Ni povsod v misijonih pot misijonarja tako na gosto s trnjem posuta in z ovirami preobremenjena ter z neuspehi bičana, toda Knobleharjev misijon je bil eden najtežjih, kar jih pozna cerkvena misijonska zgodovina.

Glavni križi, ki so ga težili, so bili:

Velike zunanje ovire. Saj je moral delati v popolnoma neraziskani deželi, zato je bila njegova misijonska služba nujno združena z dolgotrajnimi raziskovalnimi potovanji, ki so mu zaradi velikega pomena za znanost prinesla svetovno ime. Toda zaradi te slave mu misijonsko delo ni bilo nič lažje.

Dežela, v kateri je bival, je še danes zelo nezdrava, pa je vendar na razpolago vse, kar zmore moderna medicina. Tedaj še ni bilo nič. Zato se mu misijonarji drug za drugim umirali. Od 27 duhovnikov, ki jih je privabil (nekaj Slovencev, še več Tiroleev) v 10 letih v svoj misijon, jih je 21 umrlo večinoma v enem, dveh letih in še prej. Prav tako so mu padali v grob drug za drugim tudi številni laični sodelavci; med njimi več Slovencev.

Zamoreci ob Belem Nilu so bili še nodotaknjeni od pridobitev kulturno-krščanskega življenja. Najtežje je bilo pa to, ker so bili izredno prežeta z materialističnim duhom in so v svojo gnotno korist zlorabljali Knobleharjeve misijonske ustanove ter s tem postajali v bližini misijona v gotovem oziru celo slabši namesto boljši.

Posebno težko mu je delo tudi oklevanje misijonskih predstojnikov in dobrotnikov v domovini, češ, ali se splača žrtvovati toliko ljudi in sredstev za tako neznatne uspehe. Toda Knoblehar je vedel: tudi prvi misijonar Kristus ni žel v svojem življenju velikih vidnih uspehov, saj mu je pod križem le peščica ostala zvesta. Vendar je s svojim žrtvovanjem odrešil ves svet. Tudi Knoblehar in njegov misijon je bil za Sudan in Ložje kraljestvo v njem potreben kot tista prva velika odločilna žrtev, o kateri je že Kristus dejal: »Resnično, resnično vam povem: Če pšenično zrno ne pade v zemljo in ne umrje, ostane samo; če pa umrje, obrodi obilo sadu.« (Jan 12, 24)

Ali se je res s Knobleharjevo žrtvijo tako zgodilo?

Njegovi delavci so umirali, sadovi njegovega dela so se razblinili v nič. Sam je umrl šele 38 let star na misijonskem obisku v Evropi v Neaplju. Celo njegove kosti so se porazgubile v samostanski grobnici. Njegov misijon je tudi nasilno zamrl v Mahdijevi vstaji.

Toda »tretji dan je vstal«. Danes so na ozemlju nekdanjega Knobleharjevega misijona štiri misijonske pokrajine. Knoblehar pa misijonarji naprej zmagoslavno v nebesih. Mi pa morda za njegovo življenje, žrtev in delo niti vedeli nismo...

Prosimo ga, da bodo naše misijonske žrtve za rast Kristusovega Kraljestva vsaj senca njegovih veličastnih žrtev.

Prav bo, če moje besede malo pretreli. Če se torej hočeš držati reka, mi je prav, da ostaneš, in te tega prosim: če pa nočeš ostati, mi mraš to v štirinajstih dneh povedati. Z Bogom!«

Hlapec je odšel kot polit kaček iz cunmato. Po eni strani so našli pravilo gospodarjeve besede nanj velik vtis, po drugi strani se pa ni mogel znebiti svoje trme. Srmeval se je svojega obnašanja in je bil trdno odločen, da sicer krene na drugo pot, a da se ne ukloni in da ne spregovori več nobene besede z domačimi

Tega sklepa se je tudi zvesto držal. Z nikomar v hiši ni več spregovoril besede. Iz njegovih ust ni prišlo ne »Dobro jutro!« ne »Lahko noč!« ne »Prosim!« ne »Hvala!« — Bil je in ostal nem kot lipov bog. Vse, kar sta mu ukazala gospodar in gospodinja, je storil na migljaj, če sta ga pa kaj vprašala, tedaj je le prikimal ali odkimal ali skomignil z ramami. Gospodinja je bila do Ferjana izredno dobra in prijazna, toda vsa sredstva so se zdela brezuspešna, da bi ga pripravila do govora.

»Kar ne vem, kaj naj počnemo s hlapcem,« je potožila čez nekaj dni možu.

Gospodar se je malo posmejal in rekel nato mirno in preudarno: »Le pusti ga, naj se kuja, bo že kinalu drugačen — tako ali tako.«

Največ so imele opraviti s Ferja-

nom dekle. Naj sta ga starejši dve dekli še tako dražili in zbadali, se vendar ni za to nič zmenil. V večje zadrege ga je spravljala kravja dekla, premetena Jerica. Jerica je bila živahna dekle in je skakala ves dan naokrog kot veriverica. Jezikček ji je tekel kot klepetec v vrtu; niti minute ni bil pri miru. Jerica je zasledovala Ferjana ves božji dan s svojim neprananim klepetanjem. Pripovedovala mu je najbolj čudne zgodbe in zastavljala raznovrstna vprašanja. Ko ji Ferjan ni odgovoril, je odgovorila sama in potem znova spraševala.

Pa tudi Jerica ni dosegla nič z vso svojo zgovorno prekanjenostjo. Ferjan je ostal zmrzel kot snežen mož pozimi. Tu pa je prišlo Jerici naključje na pomoč.

Bilo je v petek tistega tedna in gospodar je Ferjano naročil, da naj zopet pritrdi nekaj strešnih škod, ki jih je veter odtrgal nad parno. Ferjan je prinesel lestvo, splezal na streho in trdno pribil škodle. Medtem pa se je priplazila do lestve Jerica, ki je prežala na Ferjana pri tem delu, in jo odstranila. Ferjan je opazil zvijačo šele, ko je z delom končal in hotel zlesti s strehe. Ker je bila streha visoka, je bilo nemo goče, da bi skočil dol z nje. — Na vsak način je moral imeti lestvo. Začel je torej mahati z rokami in dajati znamenja. Dekle pa ga je dražilo:

»Ferjan, ali loviš ptiče po stre-

hi?«

Tedaj je začel hlapec cepetati z nogami od jeze.

»Ferjan, ali plešeš polko na trehi?« se je hehetala Jerica; »pazi, da ne padeš skozi, parna ni nesišče.«

Ferjan je letal divje sem in tja po strehi, stiskal pesti in delal znamenja, podobna klofutanju in lasanju. — Jerica se je kar lomila od smeha.

Sedaj je vtaknil hlapec dva prsta v usta in začel glasno žvižgati na pomoč. — Tu je že prišel gospodar iz hiše, tudi gospodinja in druge dekcle so pritekale skozi vrata. Ferjan je ves obupan krilil z rokami po zraku in stiskal pesti.

»Za božjo voljo, Ferjan, kaj pa je?« je zaklical gospodar.

»Zmešalo se mu je,« se je smeje oglašala Jerica; »ptiče hoče loviti in polko plasati in burko igrati na strehi.«

»O Bog pomagaj!« je vzkliknila gospodinja, »kaj se mu je res zmešalo, ubogemu človeku?«

Sedaj se Ferjan ni več mogel preinagovati, tresoč se od jeze je zavpil s trehe:

»Nič se mi ni zmešalo, ampak zvija kača, preklemana tica mi je vzela lestvo in ne morem s strehe.«

»Čujte, čujte,« se je zasmejala Jerica, »sedaj je žudežno dobil svoj jezik gori na strehi! Nikdar se ne ve, kaj vse se lako dobi na stari strehi.«

Vsi hkrati so se zasmeli, gospodar pa je stopil v parno in prinesel lestvo zopet na svoje mesto. Med glasnim ploskanjem in porednim smehom čekel je splezal sedaj Ferjan s strehe. Ko je došel do tal, je hotel planiti na Jerico, da bi jo potresel za kite, gospodar pa ga je ulovil za roko in rekel očita-joče:

»Ferjan, z žensko se vendar ne loš ruval!«

Z zobmi škripajoč in žareč od jeze je stal Ferjan tu pred vsemi. Gospodar je ženskam namignil, naj se odstranijo, nato je vzel Ferjana zopet v roke:

»Ferjan,« je rekel resno in mirno, »sjeziš se, ker se ti smejejo. To si pa tudi pošteno zaslužil. Trmoglavce potegne za nos vedno le sa-mega sebe. Res ne bi bil mislil, da si tako otročji. Imel sem te za bolj moškega in značajnega. Kakor si se pa obnašal ta teden, ne dela noben značajen mož. Če se možki prime ženskih muh, tedaj postane igrača žensk in prav mu je, toda lepo to ni.«

II.

Medtem je prišel dijak Stanko domov na počitnice in Ferjanu je prav dobro delo, ker je bil tako prijazen z njim. Ob nedeljah in praznikih popoldne je vzel dijak večkrat Ferjana s seboj na izlete in mu pripovedoval vesele zgodbe, se znanjal ga pa tudi s koristnimi nauki. Marsikatero prosto uro zvečer ga je učil bolje pisati in raču-

nati — in Ferjan je bil prav zadovolj in bisroumen učenec. Mladega študenta je imel slednjič tako rad, da mu je bilo prav bridko, ko je ta zopet odšel v šole po končanih počitnicah. Svoje hlapčevske dolžnosti je izpolnjeval Ferjan vedno bolj in spretnjeje, tako da je prišel v enem letu že do veljave vzornega hlapca v občini. — Jeseni in pozimi, ko je bilo pri hiši malo dela, ga je poslal gospodar večkrat na dneve k drugim ljudem. Ferjan si je prislužil pri tem čez trideset goldinarjev. Svoje zaslužek je nosil do zadnjega belča v hranilnico in čez leto dni je imel že vpisanih več kot sto goldinarjev v svoji hranilni knjižici. Hodili so sedaj tudi drugi kmetje okrog Ferjana in ga prosili za hlapca, obljubljajoč mu tudi višjo plačo, kot jo je dobival pri Bregarju. Ferjan je hodil marsikak dan zamišljen in neodločen po hiši, zajec, je priložil k plači še dvajset goldinarjev — in Ferjan je ostal. So je pa Bregar zasledil, kje tiči Denar je imel na Ferjana velik vpliv; dobil ga je že malo v svoje kremplje in mamil s skopostjo. Ferjan je računal, koliko časa bo še trajalo, da si lahko sam kupi kako posestvice. Predstavljal si je že, kako si bo vse uredil; delal je načrte, kako bi prišel že sedaj do večjih dohodkov in dospel hitreje do svojega cilja. Po teh načrtih in računih je postal Ferjan prav strastno štedljiv in varčen.

(Nadaljevanje)

Nekaj števil iz šolstva

V drugem letu slovenskega šolstva pod upravo ZVU se je na Goriškem otvorilo 92 osnovnih šol z okoli 8300 šolo obiskujočimi otroki in 225 učitelji. Število šoloobveznih otrok je nekaj večje. Vsi otroci namreč ne hodijo v šolo, in sicer iz dveh razlogov: 1) v nekaterih krajih šola sploh ni odprta, ker se prebivalstvo upira šoli in učiteljem, ki so pod nadzorstvom zakonite šolske oblasti, ter rajši vidi, da otroci rastejo brez vsake izobrazbe; 2) v marsikaterem kraju, kjer je šola odprta, pa se dobi »napredni« ljudje, ki svojih otrok ne pošiljajo v šolo in še druge strahujejo, da ne hodijo k pouku. Ti dajejo Slovincem res žalostno izpričevalo.

Srednjih šol imamo na Goriškem pet, in sicer štiri v Gorici ter nižjo strokovno šolo v Kanalu, ki se prav za prav šole ustanavlja. Srednje šole obiskuje skoraj 900 dijakov. Največ jih je na nižji gimnaziji v Gorici, ki šteje nekaj manj kot 500 učencev. Drugi so porazdeljeni med višjo klasično gimnazijo, učiteljskem in nižjo strokovno šolo. Profesorski zbor je dober ter s svojim strokovnim znanjem jamči za resnost in uspeh pouka.

Goriški Slovenci smo po dolgih letih fašizma po zaslugi zaveznikov prišli do najpotrebnejših osnovnih in srednjih šol. Od nas je sedaj odvisno, da jih s kako neumno politiko zopet ne napravimo, da jih največ izpopolnimo in dvignemo na tisto višino, na kateri so bile pred nesrečno Gentilejevo šolsko reformo.

Domače novice

+ Alojzij Obid

G. vikarija iz St. Mavra, ki so ga pred tremi leti komunisti odvedli in so o njegovi usodi krožile vsakovrstne vesti, so našli v neki kaveri nedaleč od župnišča v Podsobotinu. — Njegove ostanke so prenesli na goriško pokopališče.

Komisija je ugotovila, da je bil umorjen z dvema streloma v tilnik in da so mu s puškinim kopitom razbili lbanjo.

Rajni se je rodil v Srednjem pri Očadnu 22. II. 1900. Studiral je v Vidmu, kjer je bil posvečen v mašnika leta 1926. Služboval je najprej na treh krajih v Beneški Sloveniji, potem pa v naši nadškofiji, in sicer v Solkanu, Tolminu, v Gorenji Tribuši, na Banjšicah in 7 let v Podsobotinu.

V noči od 8. do 9. I. 1944 je vdrlo skozi okno hišne kapele v župnišče v St. Mavru, ki ga je rajni tudi upravljal, 5 oboroženih partizanov. Po triurni hišni preiskavi so izjavili, da niso ničesar našli, kar bi ga obramenjevalo, a vkljub temu so ga ob eni popolnoci odpeljali, narkar je izginila vsaka sled za njim. Naslednjega dne so se morilci vrnili in župnišče popolnoma izropali. — Policija ga je našla 22. XII. 1946 v omenjeni kaveri.

Pokojnega g. vikarija smo pokopali dne 31. XII. 1946. Ob 10. uri je bila v župnišči sv. maša zadušnica in nato so bili njegovi telesni ostanke položeni v zemljo na goriškem mestnem pokopališču.

Večna luč naj mu sveti!

Mons. Adam Zanetti

V Farri je umrl in bil slovesno pokopan nestor furlanske duhovščine msgr. Adam Zanetti, ki je bil najuglednejši duhovnik italijanskega dela naše nadškofije. Rodil se je v Merianu 14. X. 1859 in bil posvečen v mašnika 17. VIII. 1884.

Njegova pot po širokem polju apostolata za Kristusovo kraljestvo ne le v posameznih dušah, ampak tudi na socialnem polju, je pravi romar. Naj samo omenimo, da je v veliki gorečnosti za izboljšanje gospod. položaja ljudstva prišel brez lastne krivde v take stiske, da je moral skrivaj bežati v Ameriko, kjer si je nekaj časa kot delavec na cestah služil vsakdanji kruh in sredstva, da krije primanjkljaj.

Leta 1897. je bil izvoljen za poslanca v dunajski parlament. Tam je duhovno oskrboval katoliške italijanske dijake, med katerimi je bil tudi sedanjí predsednik italijanske vlade Alcide De Gasperi.

Toda Zanetti je bil predvsem goreč in apostolski duhovnik, ki je v številnih dušnopastirskih službah vršil nenavadno uspešno apostolsko delo.

Pokoj in plačilo njegovi duši!

+ Župnik Valentin Pirec

Pred dobrim mesecem je prišel v Gorico, da bi si poiskal zdravja, a je po težki operaciji in v prebavnih organih podlegel in v Gospodu zatisnil oči za ta svet popolnoma vdan in z željo, ločiti se ter biti s Kristusom. Pokojni g. Valentin je dopolnil lani o svečnici svojih 70 let. Rodil se je v Vojsčici na Krasu, v

mašnika je bil posvečen 1900 in je kot duhovnik služboval v Devinu, Komnu, Oblókah, Čepovanu, na Vogerskem, St. Viški gori in od leta 1926. v Idriji ob Bači. Bil je mož dela in molitve, kot duhovnik vzgleden, kot Slovenec vzoren. Zato si je zaslužil na svečnici 1945 čudno odlikovanje, da je bil iz župnišča ob neki proti njemu — pastirju duš — prirejeni demonstraciji prenesen na prosto, kjer so ga posadili v sneg pred ljudsko sodbo. To ga je najbolj bolelo in mu zadalo zadnji udarec, pod katerim se je zrušilo njegovo zdravje. Bog, ki vse drugače plačuje kot nevalečni svet, naj dodeli pokojnemu gospodu večni mir! Umrl je 23. decembra 1946, pokopali so ga na praznik sv. Stefana na goriškem pokopališču. Pokoj njegovi duši!

+ Dr. Boštjan Artusi

V soboto 21. XII. so pokopali v Gorici uradnika »Banca Cattolica« doktorja Artusija, ki je pri italijanski KA vedno tako vneto deloval, da ga je sv. oče imenoval za viteza. Užival je velik ugled tudi pri katoliških Slovincih, ki so ga ob raznih prilikah spoznali za pravičnega moža. Malokdo je pod fašizmom tako jasno in glasno obsodil krivice, ki so se nam godile, kot on. Ohranili mu bomo dober spomin. Naj počiva v miru!

VRTOJBA

Zadnjo odveatno nedeljo smo pokopali na našem pokopališču zaslužnega slov. moža Ivana Zoraa, ki je bil nad 30 let učitelj v Vrtojbi. Pokojni je bil zgleden vzgojitelj, kremenit značaj in velik Slovenec. V naši vasi je ostal kot nadučitelj, dokler ni postal žrtev fašistične šolske reforme. Ko so ga kot starega slov. učitelja hoteli poslati v Italijo, je to odklonil. Zato je moral stopiti v prisilni pokoj. Še prej je doživel veliko ponižanje, da je zadnji prišlec na vrtojbenski šoli postal nadučitelj, on sam pa je moral biti njemu podložen. Ko je stopil v pokoj, se je umaknil iz Vrtojbje v Solkan k sinu. Tudi sedaj je živel v Solkanu in tam umrl. Želel pa si je biti pokopan v Vrtojbi, ker je na našem pokopališču pokopana njegova žena. Dočakal je zelo lepo starost 89 let. Njegovi nekdanji učenci so mu priredili lep pogreb in v njihovem imenu se je od njega poslovil domačin učitelj Saunig. Bog daj vrlenu krščanskemu učitelju večni pokoj, vsem nje govim bivšim učencem pa milost, da bi hodili po poti, ki jim jo je kot izkušen šolnik kazal!

LOG POD MANGARTOM

Pred tremi leti so Nemei, vsled partizanskega napada razkačeni, požgali vas Strmec in 16 moških kratkomalo postrelili, žene in otroke pa odpeljali.

Zavezniška vojaška uprava je leta v avgustu sklenila vas pozidati in na nedeljo pred Božičem je pokovnik g. Bowmann izročil ključeve novih hiš njim lastnikom, večjuma od ganotja jokajočim materam in vdevam pomorjenih gospodarjev. — Ran, ki jih nihče ne more zeceliti, — namreč izgube pomorjenih —

tudi mi ne moremo, je rekla pokovnik g. Bowmann, »a kar nam je mogoče, smo storili; vračamo vam hiše kot božično darilo.«

Novo hišo je s primernim zahvalnim govorom blagoslovil domači g. župnik, kjer je obrnjen do skupine častnikov ZVU, poudaril, da naj jim Bog v nebesih poplača vse, kar so za uboge trpine naredili.

Zastopnik ameriškega Rdečega križa je ob sklepu obdaroval otroke.

Tudi iz Stanovišč pri Sedlu se prebivalci in njih dušni pastir prav iskreno zahvaljujejo ZVU za veličastno upostavo in obnovitev njih v letu 1943 požgane vasi. Imeli so zahvalno službo božjo na praznik Brezmadežne, pri kateri so se spomnili vseh, ki so jim pomagali že med vojno in po njej.

ŠTEVERJAN

Meseca novembra je umrl v Števerjanu Tone Reja, znan pod partizanskim imenom Seyer. Kot terence je bil pravi strah Brd in je preganjal namerno vse narodno zavodne in verne Brice. Se razume, da o veri in njenih naukih ni hotel ničesar slišati. A na smrtni postelji se je le spravil z Bogom, kar je napravilo na ljudstvo globok vtis.

KOJSKO

Pri tej vasi so našli nov spomenik rdeče srčne kulture: jamo, iz katere vleče policija na dan vreče človeških ostankov. — Ljudje božji, ali morete razumeti, kako je mogoče, da so se med nami vršili tako veliki zločini? Baj je bil v tej vasi pred kratkim ljudski misijon, o katerem bi radi dobili natančnejše poročilo.

Prav bi bilo, da bi ta občina in vse občine, kjer so se vršila taka dela, napravile velike žalne in spokorne procesije ter bi tam prosile zase in za nesrečne žrtve božjega usmiljenja.

IDRIJA

Pred tedni je doživela Idrija nekaj, česar najbrž še nikjer niso doživeli. Neko nedeljo med sveto mašo so vneti udarniki s krampi podirali vogal farne cerkve. Pravijo, da bodo zidli novo cerkev, zaenkrat se zdi gotovo samo to, da bodo stare, ki je bila med vojno hudo razdejana, posuli. Saj vendar niso proti veri, le proti duhovnikom in cerkvam!

»Ljudski tednik«

Slovinci v Primorju še nismo videli tako bogokletne tiskovine, kakor je božična številka tega lista. Z dežele nam poročajo, da so to številko prav posebno vneto vsiljevali našim družinam.

Kdor trdi, da ti ljudje niso proti veri, je sam postal popolnoma neobčutljiv za verske vrednote.

URH in ŽEF

Urh ni dobil v sveti noči le obilice hudih udarcev, ki jih je šele naslednje čni prav močno občutil, ampak dobil je tudi pljučnico.

Na sveto rojstvo so ga odpeljali v bolnišnico k Rdeči hiši v Gorico. Časopisi so razglasili, kaj se je temu vrlenu možu zgodilo. Tudi radio je z ogorčenjem poročal o tem barbarstvu. Vsi dobri ljudje so ob branju pri prvih vrsticah kar obstali v skrbi za življenje takega poštenjaka. Pa so se oddahnili, ko je bilo rečeno, da bo prebolel ne samo udarce, ampak tudi pljučnico.

Žefovi so se takoj napravili na pot, da obiščejo hišnega prijatelja. Pa niso mogli z njim govoriti, ker je bil v nezvesti. Slavica je sedela precej časa pri njegovem zaglavju in skušala ujeti kako besedo, ko je njen ljubljani »nunc« bledele.

Ulovila je: »Ne, ne! Ne bo!... Ne grem v jama!... Gospod!... Hvaljen Jezus!... Mi je rekla... pri spovedi... Nič se mi ne zgodi... Kanal... On me bo branil in zagovarjal... ima veliko moč pri rdečih!...«

— — —
Ko je prišel Urh k sebi, so mu

Globe v coni B

Cono B odlikujejo tudi številne velike globe za vsakovrstne prestopke, večjih tudi za take, ki se jih grešnik zave šele takrat, ko ga kazen že doleti.

Taki prestopki so n. pr. nabiranje prispevkov za cerkveno potrebo ali za dušnega pastirja brez plače, za prireditve žužne cerkvenim pevcom, za voščila dušnemu pastirju v deputaciji, za zbiranje darov v prid semeniščem ali misijonom.

Te globe so seveda šele prve kapljice. Kdor pozna razmere v komunističnih državah, ve že vnaprej, kaj za vsem tem še pride.

Toda nikarte govoriti, da je vse to proti veri, saj vera n. pr. ne potrebuje južine...

Morda se bo nad tem poročilom kdo pohujševal, češ da pri njih še ni bilo takih stvari. Iskreno želimo, da bi ne danes le jutri ničesar hujšega ne doživeli.

Nova obrt v goriški okolici

Dnevno časopisje poroča vedno znova o tatvinah, kurjih in drugih, ter o roparskih napadih okrog Gorice. Tatvine so tako pogostne, da mora biti za njimi neke vrste tatniški sindikat. Značilno je, da je med ljudstvom zelo malo reakcije proti temu rokodelstvu ali obrti. Ljudje, ki po vaseh nosijo veliki zvon, kaj radi zvrčajo roparske in tatinske podvige na vse mogoče domače in tuje ljudi, samo ne na tiste, za katere bi bile sumnje najbolj opravičene. Gre namreč za take, ki imajo gotove zasluge in tako veljavno besedo, da se jih vse boji.

SLOVENSKO MLADINSKO GLEDALIŠČE V GORICI

uprizori na praznik sv. Treh Kraljev 1947 ob 15. uri v Verdijevem gledališču v Gorici božično legendo v treh zgodbah:

TRIJE KRALJI

Predprodaja vstopnic na dan uprizoritve od 9. ure dalje pri gledališki blagajni

Sicer pa pri teh rečeh morda niti ne gre za krajo ali rep, ampak samo za napačno tolmačenje naukov o socializaciji in kolektivu, ki so jih prejeli po gozdovih.

Gotovo pa je samo eno: veliko lažje je pohajati in krasti, kot pa delati, zlasti pa je lažje krasti kot v najhujši zimi zastoj udarniško delati.

Božično obdarovanje šolske mladine

ZVU je tudi letoš obdarovala goriške otroke. Obdarovanje se je izvršilo v gledališču Verdi. Do tu je vse hvalevredno in se ZVU zahvaljujemo za darežljivost napram mladini.

Darovi

N. N. iz cone B 500; iz Šempetra 400+100; dar vojaka 500; dar iz Romk 250; K. A. 100; N. N. 5000; N. N. iz cone B 500; N. N. iz cone B 100; »strupen« kritik 500; dva, ki sta izpregledala, 200; z željo, da bi bili čimprej rešeni rdeče svobode, 100; iz Kanala za srečno rešitev Urha, za zdravilo proti udarcem ter da bi se še ustavil v Kanalu, toda ne v družbi »Ozne«, 1500; Z. R. 250; Z. iz Gorice 100; iz Kozane listu v spodbudo ob novem letu 500 in preplačala 200; iz Komna 500. Bog povrni!

Odgovorni urednik

msgr. ALOJZIJ NOVAK
Tisk. G. Iucchi - Gorica
Tiskano z dovoljenjem A. I. S.

trpljenja radi tega, ker me v sveti noči niso pobili. Tudi taka pisma dobivam in nekateri so mi to kar v obraz povedali. Tako so rekli: »Urh, ali ne boš še erknil, saj te je že vsa dežela sita!... Ali tista bogardistična svinja še ne bo stegnila pet?« Jaz jih tolažim in jim pravim, da nisem kriv ne svojega življenja ne svoje smrti. Kakor Bog hoče, tako naj bo!

Jaz sam ne vem, ali je bolje, da še živim ali da kar hitro umrjem. Zase ne pričakujem na tem svetu prav nič dobrega; ne denarja ne oblasti ne časti ne zabav ne veselje. Zato niti ne vem, ali bi Boga prosil za še kako uru življenja. Najbolj mi je zdaj všeč molitev sv. Martina: »Če sem svojemu ljudstvu še potreben, naj živim. Če sem pa svojo nalogo opravil, naj me pa vzame k sebi.«

Če bom slišal, da je v deželi večina ljudi zato, da okrevam in še živim, bom prosil Boga, naj mi da še toliko ur, kolikor je za dobro stvar koristno.

Skušajte tudi vi poizvedeti, kako je mnenje ljudi, ki nekaj veljajo, in ne tistih, ki so nekake človeške obleve brez življenja in nič ne tehtajo.

Za danes sem srečen, da morem dati te glas od sebe. Slavica, ki je bolj urnih nog, me bo zelo razveselila, ako se kaj kmalu potruji do mene. Pa ne rečem, da ne bi videl Tebe, dragi Žef, še rajši.

Vse pozdravlja prav prisrčno
Vaš neskončno hvaležni Urh-«